

Moglo bi se činiti da su nedavno donesene presude u suprotnosti s precedentom od 1921. Međutim to nije tako. Engleski zakon (Merchant Shipping, Liability of Shipowners and Others, Act, 1958) određuje granice brodovlasnikove odgovornosti u zlatnim francima. Uredbama koje izdaje Ministar saobraćaja ta se vrijednost mijenja u funte. Prema Uredbi od 1958. ta je granica iznosila 23 funte, 13 šilinga i 9 27/32 penija po toni broda, a prema Uredbi od 1967. promijenila se u 27 funti, 12 šilinga i 9 1/2 penija. Tako je sud primjenjujući Uredbu od 1967. zapravo primijenio samo novi procesni propis, a granica odgovornosti iz Zakona ostala je nepromijenjena, jer je ona izražena u zlatnim francima.

V.F.

APELACIONI SUD, Aix

Presuda od 11.IV 1967.

Guardian Assurance Co Ltd c/a
Tekim, Osman Saleh and Sons i
drugi

Prijevoz stvari morem - Klauzula o nadležnosti suda unesena u čarter-partiju - Ova klauzula obvezuje i primaoca koji prima teret na osnovi teretnice ako se teretnica poziva na klauzule ugovora o prijevozu

Brodar je primio na prijevoz 18.987 vreća arašida. Na odredištu je utvrđeno da neke vreće manjkaju. Osiguratelji su primaocima nadoknadili štetu i tuže brodara za naknadu isplaćene osigurnine.

Brodar je uvukao u spor naručitelja i podiže prigovor nenadležnosti suda. U potkrepu svoga stajališta navodi tri razloga: u ugovor je unesena, rukom pisana, klauzula da je u slučaju spora iz ovog prijevoza nadležna Arbitraža u Londonu; premda je u ugovoru bilo navedeno da će vozarina biti plaćena na odredištu tj. u Marseilleu, a ona je stvarno bila plaćena izvan Francuske, pa tužitelj ne može osnivati nadležnost francuskog suda na temelju ugovorenog mjesta plaćanja; osim toga ne može se primijeniti specijalna nadležnost francuskog suda ni na temelju državljanstva stranaka, jer tužitelj nije francuski državljanin.

Prvostepeni sud je prihvatio prigovor o nenadležnosti suda. Nije prihvatio tužiteljevo stajalište prema kojemu bi francuski sud bio nadležan unatoč klauzule o nadležnosti londonske Arbitraže unesene u čarter-partiju, jer da

ugovor nije bio priložen teretnici, pa prema tome primaoci nisu mogli ni znati za postojanje klauzule o nadležnosti. Prihvaćena su naprotiv druga dva razloga. Klauzulu da je vozarina plativa u Marseilleu stranke su dobrovoljno derogirale plaćanjem vozarine u drugome mjestu. Što se tiče trećeg razloga prvostepeni sud navodi da primalac nije bio francuski državljanin, pa prema tome ni osiguratelj koji stupa u njegovu pravnu poziciju ne može zahtijevati da se prema njemu primjenjuju propisi koji se odnose na francuske državljanke.

Protiv ove presude žalili su tužitelji. U žalbi navodi da nije bitno gdje je vozarina stvarno plaćena, već gdje je, prema ugovoru, morala biti plaćena. Osim toga dokazuje da je primalac francuski državljanin.

Drugostepeni sud je potvrdio prvostepenu presudu iz slijedećih bitnih razloga:

Nesporno je među strankama da je u čarter-partiju bila rukom unesena klauzula o nadležnosti Arbitraže u Londonu, kao i to da se teretnica pozivala na uvjete čarter-partije. Sud stoji na stajalištu da je primaocu navedena klauzula bila poznata, jer da je primalac mogao primiti robu morao je imati čarter-partiju. Budući da je primaocu klauzula o nadležnosti bila poznata, na njega se ona mora i primijeniti.

(DMF 1968, str.31)

B.J.

Bilješka. - U zadnje vrijeme se sve češće pojavljuje problem valjanosti klauzula o nadležnosti suda. Ovo je naročito aktuelno ako se ta klauzula koja je unesena u ugovor ne reproducira u teretnici. Sudovi još nisu u ovom pogledu zauzeli jedinstveno stajalište, pa gornja presuda predstavlja samo jedno od mogućih rješenja. Da bi brodari bili sigurniji da će im se priznati klauzula o nadležnosti suda koja njima odgovara, potrebno je da ju unesu ne samo u ugovor nego i u teretnicu.

B.J.

APELACIONI SUD, Rennes

Presuda od 12.IV 1967.

Sté N.V. Scheepvaarkantoor-Groningen c/a
Sté lorientaise des produits de la pêche

Prijevoz stvari morem - Odgovornost brodoglasnika i naručitelja prijevoza - Ako je u teretnicu unesena "Identity of